

**ХУЛОСАИ ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-014 НАЗДИ
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН
БАРОИ ДАРЁФТИ ДАРАҶАИ ИЛМИИ НОМЗАДИ ИЛМҲОИ ИҚТИСОДӢ
АЗ РӢӢИ ИХТИСОС**

Парвандаи аттестатсионии №

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 17.07.2026, №86

Барои сазовор донишгари Расулов Ҷовид Қурбонович, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 5.2.4 – Иқтисодиёти ҳудудӣ, дода мешавад.

Диссертатсияи Расулов Ҷовид Қурбонович дар мавзӯи «Истифодаи самараноки иқтисодии захиравӣ-табиӣ ҳамчун омил таъмини бехатарии озуқаворӣ дар сатҳи минтақаҳо (дар мисоли вилояти Хатлон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 5.2.4 – Иқтисодиёти ҳудудӣ санаи 17 июли соли 2026, дар асоси хулосаи мусбати комиссияи экспертӣ барои Ҷимоя қабул карда шуд, суратмачлиси №109 Шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734067, ш. Душанбе, кӯчаи Нахимов 64/14), ки он дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 октябри соли 2024, таҳти №402/шд таъсис дода шудааст.

Расулов Ҷовид Қурбонович 13-уми январӣ соли 1992 таваллуд шудааст, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон мешавад.

Расулов Ҷ.Қ. соли 2007 ба Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) ба ихтисоси фаъолияти бонкӣ (мутахассис) дохил шуда соли 2012 донишгоҳи мазкурро хатм намудааст. Аз соли 2012 то соли 2015 дар Бонки миллии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатиро оғоз намуд. Солҳои 2016-2019 ба ҳайси ассистенти кафедраи молия ва қарзи факултаи иқтисодии Донишгоҳи славянии Руссия ва Тоҷикистон фаъолият намуда солҳои 2019-2021 дар вазифаи муовини декан оид ба таълими ҳамин факулта фаъолият намудааст. Аз сентябри соли 2021 то имрӯз дар вазифаи муаллими калони кафедраи идораи давлатӣ ва иқтисоди миллии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият менамояд.

Аз соли 2013 то соли 2017 ба ҳайси унвонҷӯи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил карда, онро аз рӯи ихтисоси 5.2.4 – Иқтисодиёти ҳудудӣ хатм кардааст.

Мавзӯи диссертатсияи Расулов Ҷовид Қурбонович дар ҷаласаи Шурои олимони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 20-ми апрели соли 2013, суратҷаласаи №5 тасдиқ гардидааст.

Роҳбари илмӣ:

Умаров Ҳоҷамаҳмад - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, сарҳодими илмӣ Институти илмӣ-таҳқиқотии сайёҳӣ ва соҳибкории Донишгоҳи байналмиллалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон;

Муқарризони расмӣ:

- **Ҳошимзода Ҳомид Ҳасан** - доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, муовини аввали вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- **Аҳмедов Давлаталӣ Ҳайталиевич**, номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудири шӯбаи омӯзиш ва мониторинги сармоягузорӣ дар КАС-и Институти иқтисодиёт ва таҳқиқи системавии рушди кишоварзии Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон;

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии ш. Бохтар ба номи Носири Хусрав дар тақризи худ, ки аз ҷониби н.и.и., дотсент, мудири кафедраи назарияи иқтисоди Донишгоҳи давлатии ш. Бохтар ба номи Н.Хусрав Шамсов Ҷ.И. таҳия гардида, дар ҷаласаи шурои олимони факултети иқтисодӣ муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи №11, аз 24.06.2026), хулосаи мусбат додааст. Тақриз аз ҷониби ректори Донишгоҳи давлатии ш. Бохтар, д.и.и., профессор Курбонзода М.Р. санаи 26.06.2026 сол тасдиқ шудааст.

Дар тақриз хулоса чунин бароварда шудааст, ки диссертатсияи Расулов Ҷовид Курбонович дар мавзӯи «Истифодаи самараноки иқтидори захиравӣ-табӣӣ ҳамчун омили таъмини беҳатарии озуқаворӣ дар сатҳи минтақаҳо (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2.4 – Иқтисодиёти ҳудудӣ таҳқиқоти илмӣ-тахассусии ба итмомрасида буда, ба талаботи муқарраргардидаи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад. Ҳамзамон диссертатсия дорои аҳамияти баланди назариявӣю амалӣ ва навгониҳои илмӣ буда, дар сатҳи баланди илмӣю методологӣ омода гардида, масъалаи муҳимми илмӣ ҳалли худро ёфтааст ва муаллифи он Расулов Ҷовид Курбонович сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси зикршуда мебошад.

Автореферат ва қорҳои илмӣ нашршудаи довталаби дараҷаи илмӣ нурра мундариҷаи асосии диссертатсияро инъикос менамояд. Дар хулосаи мусбат қайд шудааст, ки довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ оид ба мавзӯи диссертатсия 12 интишороти илмӣ, аз ҷумла 8 мақола дар маҷаллаҳои тақризшаванда дорад.

ФЕҲРИСТИ ҚОРҲОИ ЧОПШУДАИ МУАЛЛИФ ДОИР БА МАВЗУИ ДИССЕРТАТСИЯ

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшаванда:

[1-М]. Расулов Дж.К. //Проблемы рационального использования земельных ресурсов в Республике Таджикистан. [Текст]// Ашуров И.С., Расулов Дж.К., Рахимов З., Паймон Джуразода, Куватов М.А. //Вестник Бохтарского государственного университета имени Носира Хусрава: серия гуманитарных и экономических наук. Том 2. 2017. № 1-4 (49). – С.269-275. ISSN 2309-6764.

[2-М]. Расулов Ҷ.Қ. Проблемаҳои истифодаи захираҳои энергия дар минтақаи Хатлон [Матн] // Расулов Ҷ.Қ., Рахимов З.С., Куватов М.А. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н.Хусрав. Том 2. – Бохтар. – 2018. - №1/4(57)- С.97-103. ISSN 2663-5534.

[3-М]. Расулов Дж.К. Особенности инновационной деятельности в сельском хозяйстве [Текст]/ Расулов Дж.К., Сафарова А.Дж., Баходурова К. //Вестник ТГУ имени Шириншо Шотемур, “Кишоварз”. 2019. № 1 (81). – С.161-164. ISSN 2074-5435.

[4-М]. Расулов Ҷ.Қ. Истифодаи самараноки иқтидори захиравӣ-табиии минтақа ҳамчун омили муҳими таъмини беҳатарии озуқаворӣ [Матн] / Расулов Ҷ.Қ., Шералиев Э.Н.// Маҷаллаи назариявӣ ва илмӣю истеҳсолӣ “Кишоварз”. 2021 №4.- С.134-138. ISSN 2074-5435.

[5-М]. Расулов Дж.К. Уровень продовольственной безопасности в условиях устойчивого развития. [Текст]// Расулов Дж.К. //Вестник РТСУ. 2021. №3-4(75)- С.152-158. ISSN 2077-8325.

[6-М]. Расулов Ҷ.Қ. Таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ оид ба таъмини беҳатарии озуқаворӣ дар минтақа. [Матн]// Умаров Х.У., Расулов Ҷ.Қ.//Маҷаллаи илмӣю

Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. 2023. №4/2 (50).- С.406-412. ISSN 2308-054X.

[7-М]. Расулов Ҷ.Қ. Танзими давлатии самаранокии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табиӣ дар шароити минтақаҳо. [Матн]// Расулов Ҷ.Қ.// Маҷаллаи илмӣ оид ба Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. 2025. №2 (73).- С.259-264. ISSN 2664-0651.

[8-М]. Расулов Дж.К. Оценка показателей обеспечения продовольственной безопасности в агропромышленных зонах Республики Таджикистан. [Текст]// Расулов Дж.К.// Теоретический и научно - практический журнал “Земледелец”. 2025. №2 (107).- С.317-322. ISSN 2074-5435.

Дар дигар нашрияҳо:

[9-М]. Расулов Дж.К. Государственные функции регулирования механизмов привлечения инвестиций в энергетику и их реализация в Республики Таджикистан [Текст]/ Расулов Дж.К. Материалы республиканской научно-практической конференции на тему: «Эффективность использования финансово-кредитных и установление оптимальных пропорций финансовых ресурсов для обеспечения ускоренного и эффективного развития экономики Республики Таджикистан» (04.05.2018). Душанбе, 2018. - С. 156-160.

[10-М]. Расулов, Ҷ.Қ. Танзими давлатии бехатарии озукаворӣ ва рушди бозори озукаворӣ дар минтақа [Матн]/ Ҷ.Қ.Расулов, Ҷ.М. Бобоев // Маҷаллаи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи “Худидоракунии маҳаллӣ: дастовардҳо, мушкилот ва дурнамои рушд дар ҶТ” (11-12.11.2022). – Душанбе: АИДНПҶТ, 2022. - С. 342-348.

[11-М]. Расулов Ҷ.Қ. Сармоягузорӣ ба рушди минтақаи Хатлон ҳамчун самти муҳими таъмини бехатарии озукаворӣ. [Матн] / Ҷ.Қ.Расулов, Ҷ.М. Бобоев // Маҷаллаи конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Афзалиятҳои рушди баҳши молиявӣ дар давраи гузариш ба иқтисодиёти рақамӣ» бахшида ба Рӯзи кормандони мақомоти молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (07.12.2023). – Душанбе: ДДМИТ. 2023. – С.103-106.

[12-М]. Расулов Ҷ.Қ. Таъмини бехатарии озукаворӣ- самти муҳими сиёсати воридотивазкунандаи давлат [Матн] / Ҷ.Қ.Расулов, Э.Н. Шералиев, Ҷ.М. Бобоев// Маҷмуи мақолаҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Татбиқи сиёсати мусоидат ба содирот ва воридотивазкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонинавӣ” (23.12.2023). - Душанбе: ДДМИТ, 2023. – С.67-71.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шуданд:

1. Абдуқодирӣ Х.А. – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи иқтисодиёт ва соҳибкории ДИС Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон дар ш.Хучанд бо чунин эродҳо:

1. Муайян менамуд, ки кадом омилҳои асосии баландбардории самаранокии истеҳсолоти маҳсулоти кишоварзӣ мадҳи аввал дар хоҷагии деҳқонӣ ба роҳ монда шаванд.

2. Муаллиф мебоист ба чунин масъалаҳои назариявӣ ва методӣ, монанди бехатарии озукаворӣ, танзими бозори озука – дар асоси алоқаи мантиқии байни танзими давлатии истеҳсол ва тақсироти маҳсулоти хоҷагии қишлоқ ва озукаворӣ ва худтанзимкунӣ бештар диққат мебуд.

2. Сатторзода А.А. — номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, декани факултети менеҷмент ва маркетинги байналмиллалии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бо чунин эродҳо:

1. Аз автореферат ба назар мерасад, ки агар муаллиф дар бахши назариявӣ ба хусусиятҳои минтақавии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ диққати бештар меод ва хусусиятҳоро дар шакли ягон расм тасвир менамуд, арзиши кори илмӣ боз ҳам меафзуд.

2. Хуб мешуд, ки агар муаллиф сатҳи худтаъминкунии озӯқаворӣ минтақаи мавриди таҳқиқро бо дигар манотиқи ҷумҳурӣ киёс ва натиҷагирӣ менамуд.

3. Кабиров Н.Ш. - номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудири кафедраи бахисобгирӣ муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи аграрӣ Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур бо чунин эродҳо:

1. Хуб мешуд, ки муаллиф дар бахши назариявӣ ва таҳлили хусусиятҳои минтақавии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ бештар таваҷҷӯҳ ба масъалаҳои иҷтимоӣ-демографӣ, аз ҷумла сатҳи зиндагии аҳоли равона мекард. Ин амал метавонист сифати кори мазкурро боз ҳам афзун гардонад.

2. Ҳамчунин, ба назари инҷониб, ҳангоми арзёбии самаранокии истифодаи заминҳои кишоварзӣ, масъалаҳои экологии арзёбии захираҳои замин аз назари муаллиф дур мондааст.

4. Носирӣ Наврӯз - номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, декани факултети молиявӣ иқтисодии Донишгоҳи давлатии ш.Кулоб ба номи А.Рӯдакӣ чунин эродҳо:

1. Аз маводи дар автореферат овардашуда маълум нест, ки истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ минтақавӣ аз рӯи кадом принсипҳо бояд ба роҳ монда шаванд.

2. Ҳамчунин, аз маводи автореферат аниқ кардан мушкул аст, ки муаллиф кадом таҷрибаи кадом далалҳоро барои самаранок истифодабарии иқтисодии захиравӣ-табӣӣ минтақавӣ ба мақсади афзоиши сатҳи худтаъминкунии озӯқаворӣ минтақаи мавриди таҳқиқ қобили қабул мешуморад.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, қисме аз эродҳо хусусияти тавсиявӣ доранд.

Интиҳоби муқарризи расмӣ бо пешниҳоди комиссияи таҳлилии шурои диссертатсионӣ, инчунин бо мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувор дар доираи таҳқиқи масъалаҳои истифодабарии самаранок сарватҳои табиӣ, мавҷудияти интишорот дар соҳаи мазкур ва қобилияти баҳодихӣ ба аҳамияти илмӣ назариявӣ диссертатсия, ҳамчунин бо розигии шахсӣ барои пешниҳоди тақриз асоснок шудааст.

Интиҳоби муассисаи пешбар бо он асоснок карда шудааст, ки Донишгоҳи давлатии ш.Бохтар ба номи Н.Хусрав дар самти илми дахлдор шинохташуда буда, қодир аст, ки арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро муайян намояд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи доғалаби дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- **консепсияи** илман асоснок пешниҳод шудааст, ки самаранокии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ, таъмини беҳатарии озӯқаворӣ ва рушди бозори озӯқаворӣ, ба баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии аҳоли, таъмини истиклолияти озӯқаворӣ ва рушди иқтисодӣ-иҷтимоии минтақа равона мегардад ва самаранокии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ дар минтақа омили муҳими таъмини беҳатарии озӯқаворӣ ба ҳисоб меравад, ки ба баланд бардоштани талаботи

рӯзафзуни аҳолии кишвар нигаронида шудааст, аз ин хотир, таъмини беҳатарии иқтисодӣ дар маҷмуъ бе ҳалли масъалаи беҳатарии озӯқаворӣ ғайриимкон мебошад.

- **таърифи муаллифии** мафҳуми «иқтидори захиравӣ-табӣӣ» ҳамчун як унсури муҳими рушди иқтисодиёти минтақа ба мақсади бо маводи озӯқавории худӣ таъмин намудани аҳолии ҷумҳурӣ ва манотиқи алоҳидаи он дар пасманзари беҳсозии вазъи иҷтимоии зиндагии мардуми кишвар дар умум, пешниҳод шудааст.

- тавсеаи усулҳои баҳодиҳии самаранокии истифодаи иқтидори захиравӣ-табӣӣ дар минтақа бо назардошти муайянкунии қоидаҳо, ошкорсозии махсусиятҳо ва арзёбии омилҳои ба ТБО дар минтақаҳои ҷумҳурӣ таъсиррасон, иҷро шудааст.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқоти мазкур бо он асоснок карда мешавад, ки дар он:

- **муқаррароти** асосии қор бо муҳтавои натиҷаҳои илмӣ бадастоварда ва алоқамандии он бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти омории Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, монографияҳо ва қорҳои илмӣ олимони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба омӯзиши масъалаҳои истифодабарии захираҳои табӣӣ ба таври васеъ истифода шудаанд.

- **исбот шудааст**, ки вобаста ба натиҷаҳои таҳлили ҳолати воқеии минтақа сарватҳои табӣӣи минтақа ҷун омили рушди иқтисодиёти Хатлон баррасӣ гардидаанд. Инчунин имкониятҳои рақобатпазирӣ ва иқтидори қалони табӣӣи он дар рушди ояндаи минтақа муайян гардида, вазъи истифодабарии иқтидори вилояти Хатлон ва маҷмуи омилҳои ки қарои истифодаи самаранок мусоидат меқунанд ошқор гардидаанд.

Вобаста ба масъалагузории дар диссертатсия қойдошта:

- **гояи** таҳқиқот дар қояи муқаррароте асос ёфтааст, ки арзёбии қори механизмҳои экологӣ-иқтисодии аз нигоҳи истифодаи қойдаовари нерӯи захиравӣ-табӣӣ дар манотиқи маъмурию ҳудудии баҳодиҳишуда дар заминаи аниқсозии самтҳои қалидии ёрмандиҳои давлатӣ дар мавриди ТБО дар минтақаҳо.

самтҳои ба сифати қорҳои муқаммалгардонии истифодаи самараноки сарватҳои табӣӣи дар минтақа тавсияҳои муаллифӣ, самтҳои асосии истифодабарии сарватҳои табӣӣи ва истифодаи самараноки онҳо ва таъсири онҳо ба таъмини рушди босубот дар давлатҳои хориҷӣ ошқор гардидааст. Инчунин вариантҳои имқонпазирӣ истифодаи таҷрибаи хориҷӣ қарои кишвар асоснок қарда мешавад;

омӯхта шудаанд: 1) омӯзиши қанбаҳои илмиву назариявии иқтисодии истифодабарии сарватҳои табӣӣи қояҳои истифодаи самараноки иқтидори табӣӣи кишвар имқон дод, ки қонсепсияи алоҳида оид ба истифодаи оқилонаи сарватҳои табӣӣи илман асоснокшуда таҳия ва пешниҳод шудааст; 2) имқониятҳои таҷбиқи таҷрибаи қориқии истифодаи самараноки захираҳои табӣӣи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон; 3) усулҳои арзёбии иқтисодии экологӣ ва таъсири он ба таъмини ҳифзи муҳити зист ва самаранокии истифодаи иқтидори табӣӣи захиравии минтақа.

-қорҳои муқаммалномаии танзими давлатии истифодаи самараноки захираҳои табӣӣи дар минтақа.

- **методикаи** таҳлилу арзёбии истифодаи самараноки сарватҳои табӣӣи ва таҷбиқи механизмҳои самарабахши он доир ба вазъи иқтидори табӣӣи арзёбӣ гардид, имқониятҳо ва самтҳои афзалиятнокии истифодаи захираҳои табӣӣи ва таъсири экологӣ мушаххас ва тақвият бахшида шуданд.

Аҳаммияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- **тавсияҳои методӣ ва амалии** таҳиякардаи муаллиф татбиқи натиҷаҳои рисолаи илмӣ дар санади Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти № 5/7-903 аз 16.01.2024, ҳамчунин ҳангоми тадриси фанҳои таълимӣ: “Иқтисодиёти КАС”, “Иқтисоди миллӣ”, “Иқтисодиёти аграрӣ” дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар санади татбиқ таҳти №706/дс аз 4.12.2023 ба қайд гирифта шудааст.

- **моделҳои** иқтисодӣ оид ба сифати роҳҳои мукамалгардонии фаъолияти хоҷагидорӣ минтақа дар самти истифодаи самараноки сарватҳои табиӣ, истифодаи усулҳои тактико стратегӣ вобаста ба вазъи баамаломеда, ягонагии воситаҳо ва амалҳо, иртиботи мутақобила бо усулҳои таҳлил, танзим, ва банақшагирӣ пешниҳод ва роҳҳои мукамалнамоеи танзими давлатии истифодаи самараноки захираҳои табиӣ дар минтақа асоснок шудаанд.

- **стратегияи** мукамалгардонии истифодабарии самараноки сарватҳои табиӣ, бо таваҷҷуҳ ба ҷалби сармоягузорӣ ва дастгирии давлатӣ, диверсификатсияи сарчашмаҳо, гузаштан ба модели нави рушди иқтисодӣ дар заминаи истифодаи оқилонаи сарватҳои табиӣ ва истифодаи васеъи имкониятҳои минтақа, ҷолибияти маблағгузорӣ, ва умуман ба тавсеъаи муносибатҳои истеҳсоли нигаронида шудааст.

- **пешниҳод шудааст** оид ба такмили заминаи ҳукукиву иқтисодӣ пешниҳод гардида, роҳҳои амалӣ намудани онҳо асоснок шудаанд.

- **Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки:**

- **назарияи** илман асоснок дар асоси таҳқиқоти олимони соҳа, омӯзиши асарҳои илмӣ оид ба назарияи истифодаи самараноки сарватҳои табиӣ минтақа, таъсири истихроҷи сарватҳои табиӣ ба бахши воқеии минтақа, усулҳои арзёбии иқтисодии экологӣ ва таъсири он ба самаранокии истифодаи иқтисодии табию захиравии минтақа **пешниҳод гардидааст**, ки имконияти таъмини рушди устувор ва самараноки фаъолияти хоҷагии минтақаро фароҳам оварда, бевосита ба сатҳи рушди иқтисоди миллӣ дар оянда мусоидат хоҳад намуд.

- **равиши илман** вобаста ба натиҷаҳои таҳлили ҳолати воқеии устувории минтақа дар самти истифодаи самараноки сарватҳои табиӣ, алалхусус роҳҳои такмилдиҳӣ ва танзими давлатии истифодаи самараноки сарватҳои табиӣ дар минтақа пешниҳод карда мешавад, ки такмили заминаи зарурӣ, тақвияти рушди фаъолияти хоҷагидорӣ минтақа, таҳкими заминаи сармояи ватаниву хориҷиро фаро мегирад.

- **усулҳои** таҳлили маҷмӯӣ ва диалектикӣ, ки усулҳои иқтисодӣ, таҳлили муқоисавӣ, усули баҳодихии экспертӣ, пешгӯӣ, таҳлилӣ, монографӣ, баҳодихии экологӣ-иқтисодӣ, усули пешгӯӣ ва усули муқоисавии таҳлил истифода шудаанд.

- **муайян карда шуд**, ки натиҷаҳои сифатӣ ва миқдорӣ таҳқиқот тавассути манбаъҳои муътамади назариявӣ ва амалӣ таъйид гардида, истинод ба адабиёти иқтибосгардида бо риояи муқаррароти мавҷуда сурат гирифтааст. Диссертатсия ва автореферат аз санҷиши асолати илмӣ гузашта, маълумотнома аз барномаи “Антиплагиат” сароҳатан сатҳи онро 87,04% ва 88,1% нишон додааст.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот: 1) интиҳоб ва таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрамияти он, мақсади гузошташуда ва нақшаи кории иҷроӣ вазифаҳои он бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шудааст; 2) Муаллиф дар васеътар намудани назарияи истифодабарии самараноки сарватҳои табиӣ минтақа бо пешниҳоди консепсияи муаллифӣ саҳми худро гузошта,

